N^er 144. ROK 1834. CWARTEK 26 CZERWCA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz świąt uroczystych w drukarni St. Gieszkowskiego

Zaliczenie na trzy miesiące wraz z Rozmaitościami Złp. 12. miesięczne Złp. 5.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Jana i Pawła MM.

IMIONA SŁAWIANSKIE.
Dziś Rychwołód.

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE
Barometr zredukowany na 0° Reaumura.

Dzien godzina	Barometr na 0° 0,	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf.	UWAGI.
7 27	„ 7, 631	† 14,4	† 3,0	Pn. Wschodni slaby	Pogoda z Chmurami	
17 61	„ 7, 666	22.4	4.3	Wschodni slaby	„ „	
25 3	„ 7. 496	25.5	4.0	„ „	„ „	
9	„ 7. 337	÷ 17.4	† 6,5	„ „	„ „	

Przy kończącem się ćwierćroczu, z dniem ostatnim b. m. wydawca Gazety Krakowskiey uprasza o wczesne złożenie prenumeraty zwyczayney.—

Cześć Polityczna.

Kraków 25 *Czerwca.* W krótce nastąpi rozebranie kościoła WWSS. przy ulicach grodzkiey i franciszkańskiey, tudzież wszystkich opustoszałych budowli aż do Wielopolskich pałacu, przez co odkryty nowy plac i z ulicą *Szeroką* połączony, uformuje niewielki lecz piękny rynek, dawno oczekiwaną zapowiadający ozdobę Krakowowi.

Słychać, że bardzo trafny projekt podany został w tych czasach Senatowi, względem upięknienia *Sukiennic.* Szanowny autor nowego planu, wnosić ma, iż prócz uprzątnienia całego rynku z kramów i klitek, (1) wypadnie poodcinać od Sukiennic wszelkie przystawki, mianowicie po obu końcach gmachu, a natomiast z przeciwka ulicy S. Jana, połączyć je z nowo mającym się wystawić gmachem, którym tu może bydź teatr; (2) w drugim zaś końcu naprzeciw ulicy brackiey, złączyć z nowym ratuszem, którego wybudowanie dla samego już umieszczenia policyi i głównego odwachu w środku miasta, a co równie ważna, dla ocalenia piękney wieży staroratuszney, zdaje się bydź nieodzownie potrzebném. Oba nowe, wspaniałe, acz niekoniecznie olbrzymie gmachy, mają bydź połączone z sobą wzdłuż Sukiennic, galeryą żelazną na wzniesieniu z ciosowego kamienia. Ani wątpić, iżby rynek krakowski, wszedł tym sposobem do rzędu nayokazalszych.

(1) Po wielu zagranicznych miastach, dają się widzieć podobne kramiki, bardzo gustownie z heblowanych desek pobudowane i malowane w różnych kolorach. Koszta na takowy wydatek zawsze się opłacą przez wynaymujących handlarzy.

(2) Teatr takowy może bydź nawet mnieyszy od dwóch ostatnich, byle tylko scenę miał głębszą, a salę widzów lepiey uproporcyonowaną; bo Kraków niepotrzebuje wielkiego gmachu widowisk.

Rozsądni czytelnicy są zapewne naylepiey przekonani, iż wyrzeczeniem kilku słów na obronę, płocho zaczepionego prospektu do dziennika *Thimes,* mającego bydź wydawanym w Krakowie; niemieliśmy wcale zamiaru wywoływać Redakcyą Tygodnika, aby ze szczytu swey literackiey powagi, jak to sama skromnie wyznaje,... dla wniyścia z nami w szranki polemiczne, *zestąpiła.* — Teraz, kiedy z jey nowych rozumowań widać aż nadto jawnie, że się wdała w materyą zupełnie dla siebie *niedostępną;*... cóż byśmy z nią w tych szrankach mogli mieć do czynienia? Wszakże kto niezna różnicy między prawodawstwem, sądownictwem, administracyą;-- między prawami towarzyskiemi, cywilnemi i politycznemi; — kto niezna, jakie są gałęzie umiejętności prawnych, że jednę z nich bierze za

drugą; — temu, nie uwagi pisać o *Temidzie*, ale naprzód postarać się o nabycie dokładnych i jasnych wyobrażeń o prawie. — Kto jeszcze niewié dotąd, że teorye polityczne, żadnego praktycznego nieprzynoszą użytku; ten nietylko o teoryi polityczney, ale nawet o samey polityce, naymnieyszego niema wyobrażenia. Bo polityka nie jest zbiorem dorywczych wiadomości, lecz nayrozległeyszą nauką, od niezliczonych okoliczności zależną; których nietylko Recenzent ćwiartki papieru donoszącey o TEMIDZIE, lecz wielu innych, tytułem nawet uczoności chełpiących się przed światem, w nader ścisłych szrankach zamknięte mają pojęcia. Już dla tey samey przyczyny, że okoliczności takowe, gdyby i naylepiey poznane, zmieniają się prawie co chwila; — tworzenie sobie teoryi politycznych jest niepodobném, jest szkodliwem marzeniem, przyczyną nieszczęść narodów, z doświadczenia wieków wyprowadzoną. — I bardzo żałujemy, iż Redakcya Tygodnika nielatwo może *dostąpi* przekonania się o téy prawdzie: *że teorye polityczne, żadnego praktycznego nieprzynoszą użytku*, — kiedy przypuszcza byt teoryi prawa politycznego, która nigdy nieistniała i nieistnieje.

Jeszcze lepiey przekonywamy się o tém, że umiejętność prawa jest niemal zupełnie dla niey obca, gdy twierdzi: *że wątpliwy przypadek sądowy, jest pytaniem prawnem.* — Przypadek sądowy, może się stać wątpliwym, przy zbiegu rozmaitych ustaw, do których zastósować się daje; — lecz niemoże bydź wątpliwém prawo, które pewném bydź powinno; — prawo bowiem wątpliwe, nie jest żadném już prawem! — Co innego więc są pytania prawne, a co innego przypadki wątpliwe, pod względem sądowym uważane.

Z resztą kto twierdzi, że obszerne rozprawy, w dziennikach tylko powinny bydź umieszczane; ten podobny jest budowniczemu, którýby utrzymywał zaciekle, że w Sukiennicach Krakowskich, całą ludność Krakowa pomieścić można; — kto naostatek z pociechą niemal wyznaje, że dzienników prawnych, przez wsławionych, chociaż obcych pisarzy wydawanych, nieczytał, i dla tego uważa je za upadłe; — temu na resztę jego zarzutów obszerniey odpowiadać, byłoby już nawet śmiesznością.

Co się tycze oderwanego wspomnienia, że Redakcya Tygodnika, niechcąc zapewne ubliżyć swéy powadze, — *odezwy naszéy nawet całkowicie nieprzeczytała*, — temu bardzo łatwo dajemy wiarę. — Większa część jéy własnych płodów literackich dowodzi, że jeszcze jey bardzo wiele zostaje do przeczytania, za nim będzie zdolną tak pisać, jak po niey zacność *Tygodnika* wymaga; i nic przeto niemasz dziwnego, iż się tak pospieszyła z wyznaniem: że mało jest odczytaną.

Zarzucanie nam ucinków w poprzednich pismach naszych, jakoby do R. T. wymierzanych?!.. jest niesprawiedliwe, i niesumienne, lub z przywidzenia tylko pochodzące. Wnosi to ona zapewne chyba z tąd, iż sama właśnie od tego rodzaju napastniczego piśmiennictwa zawód swóy rozpoczęła, które w tak małem mieście jak jest Kraków, nigdy cierpiane bydź niepowinno. Chęć ubliżenia nam wreszcie w tak uszczypliwym sposobie na końcu objawiona, — mocno by nas obeszła, gdybyśmy niewiedzieli jey źródła, to jest próżności, pokaleczoney własną bronią.

WIADOMOŚCI Z DZISIEYSZEY POCZTY.

WARSZAWA 20 *Czerwca*. Następujący ukaz Cesarski ogłoszony został w całéy Rossyi i królestwie Polskiém:

Z Bożéy łaski, My Mikołay Iszy, Cesarz i Samowładzca Wszech Rossyi etc. Wiadomo czyniemy wszystkim wiernym poddanym Naszym. Prawa kardynalne cesarstwa naszego pełnoletności następcy tronu stanowią w roku 16tym jego wieku. Syn nasz nayukochańszy Wielki Xiąże Alexander Mikołajewicz, wieku tego doszedł w d. 17 b. m. Z pełną czci wdzięcznością ku zachowującéy go Opatrzności zapatrując się na wypadek ten, jako na znak błogosławieństw Nieba obecnych i rękoymią przyszłych, obraliśmy dzień Zmartwychwstania Pańskiego 22 t. m. na uroczystość obchodu pełnoletności. Tego to dnia w Swiątyni Pańskiéy, w obecności naszéy i władz krajowych, wedle obrzędu prawowiernego kościoła naszego, złożone zostały dziękczynne modły Naywyższemu, i w tymże czasie wykonana przysięga dla dochodzącego do pełnoletności następcy tronu prawami kardynalnemi przepisana. Wiadomo czyniąc ukochanym wiernym poddanym naszym o spełnieniu tego aktu uroczystego, wzywamy ich, ażeby połączyli z nami gorące swoje do Naywyższego modły, o pobłogosławienie pełnoletności następcy tronu przez doy-

rzewanie jego wmądrości i cnocie. Oby dobrotliwa Opatrzność towarzyszyła mu na drodze życia którą ma przebywać, oby serce jego ręką Boga zawsze kierowane, gotowe było do wielkiego zawodu dlań przeznaczonego. Rozkazujemy przytém: Nayprzód, dołączoną rotę przysięgi złożyć do akt, prawa nasze kardynalne zawierających. Powtóre, we wszystkich kościołach pierwszego dnia świątecznego po odebraniu niniejszego manifestu, ma bydź odprawione dziękczynne Bogu dawcy wszelkiego dobra nabożeństwo, za szczęśliwe następcy tronu do pełnoletności doyście. — Dan w Grodzie S. Piotra d. 22 Kwietnia roku od Narodzenia Chrystusa 1834, panowania Naszego 9go. Na oryginale własną jego Cesarskiéy Mości ręką (podpisano) MIKOŁAY. (M. P.) — Drukowano w St. Petersburgu w drukarni Senatu dnia 25 Kwietnia 1834 roku. Za zgodność tłumaczenia *Małęczyński.* Za zgodność z aktami, szef kancellaryi *Kamieński.* *(K. W.)*

Paryż 12 *Czerwca.* Wszystka rodzina królewska przybyła wczoray do stolicy; oboje królestwo Jmść Belgiyscy obiadowali z nią w Tullieryach.

Marszałek Soult, miał wczoray posłuchanie u xięcia Orleans.

Podług listu z Malty pod d. 17 maja, flotta angielska z podwojonym zapasem ammunicyi, odpłynęła dnia 12 do Lewantu; a d. 16 fregata francuzka z pilnemi depeszami przybyła tam do admirała angielskiego, za którym wysłano zaraz w pogoń statek parowy.

Dnia 13 *Czerwca.* Wczoray około południa JKMość odbył trzech godzinną radę gabinetową. W tymże czasie Królestwo Jmść Belgiyscy przyjmowali ciało dyplomatyczne w pałacu Tullierijów.

Dotąd niewiadomo jest jeszcze dokąd popłyną infanci D. Miguel i Don Carlos z Portugallii.

Dnia 14 *Czerwca.* Słychać że Królestwo Jmść Belgiyscy po jutrze odjeżdżają na powrót do Bruxelli.

Pan Rothschild wyjechał onegdy do Londynu, a wczoray puścili się za nim xiąże Frias i Pan Allende. Mówią, że celem tey podróży jest nowa pożyczka dla Hiszpanii.

Xiążęta Bassano i Decazes, mieli przedwczoray prywatne posłuchanie u króla.

Dnia 15 *Czerwca.* Wczoray po południu król belgiyski, odjechał do swego państwa, odprowadzony przez całą rodzinę królewską aż do Chantilly.

Monitor dzisieyszy, zawiera doniesienie z Londynu w drodze telegraficzney nadesłane, że D. Carlos, w nocy z dnia 12 na 13, na pokładzie okrętu *Donegal* przybył do Portsmouth, wypłynąwszy dnia 30 maja z portu Aldea Gallega w Portugalii.— D. Miguel wsiadł dnia 31 maja w porcie Sines na okręt i popłynął do Genui. Dziennik *Messager* utrzymuje, że D. Carlos udać się ma do Hagi.

Dnia 16 *Czerwca.* Król z całą swoją rodziną, po odprowadzeniu króla Belgiyskiego do Chantilly, powrócił do Neuilly. — Wczoray pracował monarcha z ministrami woyny i handlu. *(G. P. S.)*

WIADOMOŚCI Z POPRZEDNICH POCZT.

Odessa 23 *Maja.* Przybył tu dnia 19go exmarszałek francuzki Marmont, a zawczoray oglądał w towarzystwie hr. Woroncowa, zakład kwarantanny i obadwa porty. *(G. W.)*

Berlin 11 *Czerwca.* Osadzony już więcéy od roku w tuteyszym areszcie woyskowym za polityczne przekroczenia i karygodne korrespondencye, rotmistrz Schachtmeyer, został uwolniony i odesłany do Stargardu w Pomeranii, któreto miasto jest mu przeznaczone na mieysce dalszego pobytu. Nie będzie mu wolno bez wiedzy dowodzącego tamże jenerała oddalić się z miasta, co mając król na uwadze, raczył zachować go przy pensyi, którą pobierał jako oficer w służbie czynney niebędący. *(G. W.)*

Londyn 3 *Czerwca.* Trzeci syn króla Francuzów xiąże d'Aumale, spodziewany w Brigthon.

Globe daje następującą charakterystykę trzech politycznych stronnictw angielskich a temi są: konserwacyini czyli torysowie, liberaliści czyli wigowie, i ultraradykaliści. Przyznaje, że pierwsi tworzą znaczną większość w izbie wyższéy, ale za to w izbie niższéy wigowie mają przewagę; ostatnie stronnictwo nie ma żadnego znaczenia ani w izbach ani przy wyborach, i mało przychylnych pomiędzy tymi, którzyby coś znaczyć mogli; jakoż w latach spokoynych małoco o tém stronnictwie słyszeć można było, dopiero w czasach zaburzeń wzrosła ich liczba. Dążą oni do tego, aby zaprowadzić ulepszenia w kraju, przez obalenie istnącego porządku, ale z tego nie będzie nic.

Z Tampico są doniesienia po d. 6, z Veracrux po d. 14, a z Hawanny po dzień 29 kwietnia. Rząd mexykański podał jenerałowi Bravo warunki, na które tenże przystał. Oddali się on na 3 lata do Francyi i będzie pobierał swoją pensyą. Nie wątpiono, iż teraz będą niebawnie uspokojone bandy rozbóynicze. Mocne stronnictwo w Mexyku, chciało ogłosić jener. Santana dożywotnim dyktatorem, co się jednak nie powiodło, mimo popularności jaką tenże zjednać sobie umiał.

Z Nowego-Yorku są doniesienia do d. 8 z. m. Tamteysze gazety umieściły poselstwo prezydenta do senatu, dotyczące mianowania powtórnego dyrektorów banku, tudzież postanowień tego senatu, w odpowiedzi na rzeczone poselstwo. Prezydent daje do zrozumienia, iż nie będzie mianował innych dyrektorów, w razie gdyby wybrane teraz przez niego osoby, potwierdzenia nie uzyskały. (*G. W.*)

MUNICH 4 *Czerwca.* Ministerstwo kazało skonfiskować kilka pak towarów wysłanych Renem do Bawaryi a obeymujących wstążki, kamizelki, chustki i t. p. przedmioty w kolorach i z wyobrażeniami znamionującemi stronnictwo polityczne. (*G. W.*)

FRANKFORT 6 *Czerwca.* Wyszło tu rozporządzenie policyine, zabraniające noszenia kokard, wstążek i t. p. w kolorach zakazanych, pod karą 3 zł. r., lub w razie niemożności zapłaty, odsiedzenia stósownego aresztu.

Zdaje się bydź rzeczą pewną, iż stósownie do rozporządzeń seymowych związku niemieckiego, nastąpi nowe urządzenie woyskowości naszey. Według tego, mają Prusacy osadzić warty od strony Prus w Bornheim i Bockenheim; Austryacy zaymą główny odwach przy moście nad Menem, a zaś woysko linijowe miasta Frankfortu, odwachy środkowe w mieście.

Słychać, że w celu ułatwienia niektórych spraw europeyskich, a mianowicie co do Szwaycaryi i Luxemburga, pragnie król francuzki ażeby się zebrał kongres monarchów, i w tym celu miano już poczynić poufne udzielenia. Zdaje się, iż zjazd monarchów nastąpiłby w Niemczech, a naypodobniey w Akwisgranie.

Corka wdowy Christ uwięzioney za przechowywanie studenta Obermüller, podała prośbę do sądu apelacyinego, żądając uwolnienia matki, ale skutek tey prośby nie nastąpił. Doktór Reinganum, który tę prośbę ułożył, został skazany na zapłacenie 50 tal. kary i odsądzony na rok jeden od sprawowania prawniczych obowiązków swoich, za to, że w rzeczoney prośbie użył ostrych wyrazów przeciwko policyi. — Przepisy policyine względem obcych przybywających do Frankfortu, znowu zaostrzone zostały; tym tylko są wydawane karty wolnego pobytu, za którymi ręczy osiadły obywatel tuteyszy. (*G. P. S.*)

BERN 2 *Czerwca.* Na wezwanie posła francuzkiego, ażeby pozostający jeszcze wychodnie sabaudzcy, oddaleni zostali jak nayprędzey i bez żadney zwłoki, nie czekając nawet terminu poprzednio przez rząd francuzki zakreślonego, polecił rząd władzom policyjnym, ażeby oddalenie tychże wychodniów natychmiast przywiedziono do skutku. (*G. W.*)

SZTOKOLM 30 *Maja.* Kapitan Lindberg oskarżony i uwięziony z powodu zbrodni przeciwko majestatowi, został powtórnie przed sądem stawiony, który go osądził na karę miecza. Odtąd zaostrzone zostały środki strzeżenia go w więzieniu. (*G. W.*)

MADRYT 21 *Maja.* Pod datą Aranguez d. 20 b. m., podpisała królowa rejentka dekret złożony z 3 tytułów, obeymujących 48 artykułów, stanowiący wybory czyli seymiki na d. 30 czerwca. Chcąc głosować trzeba mieć lat 25 a zaś chcąc bydź posłem, trzeba miec lat 30 skończonych. Przepisy dotyczące posiadania własności, aby bydź wyborcą lub deputowanym, są oparte prawie na takich samych zasadach jak we Francyi. Dla stanu handlującego poczyniono znaczne przyzwolenia, celem ustanowienia równowagi względem właścicieli ziemskich. Liczba posłów z całego kraju jest ustanowiona na 188, z których posełać będą: Alava I. Albacete 3, Alicante 6, Almeira 3, Azila, Badajoz 5, Barcelona 6, Burgos, Caceres 3, Cadix 5, Castellon de la Plana 3, Ciudad Real 4, Cordova 5, Corunna 6, Cuenza 5, Gerona 3, Grenada 6, Guadalajara 2, Guipuzcoa 2, Huelva 2, Hueska 3, Jaen 4, Leon 4, Lerida 2, Logrono 2, Lugo 5, Madryt 5, Malaga 6, Murcia 4, Navarra 3, Orense 5, Oviedo 6, Palencia 2, Pontevedra 5, Salamanka 3, Santander 2, Segovia 2, Sevilla 6, Sorca 2, Tarragona 3, Teruel 3, Toledo 4, Valencia 6, Valladolid 3, Biscaya 2, Zamora 2, Saragossa 5, Havanna 2, Santjago de Cuba 1, Puerto Principe 1, Portorico 2, Philipiny 2. (*G. W.*)